

valamint a játsszó gyerek mint „kiinduló pont” megvolt, és ha nem is maga az előadás, de az utána következő szakmai beszélgetés ebben megerősített.

Nyári Arnold

Pörgős, tartalmas...

Szeged, Százszorszép Gyermekeház, 2012. április 20.

Pörgős, sűrű, tartalmas napot láthattunk a Csongrád megyei színjátszók, valamint a Százszorszép Gyermekeház szervezőinek jóvoltából. Nem véletlenül zajlott olajozottan a program, a Gyermekeház már az első megyei „Weöres fesztivált” is vendégül látta, több évtizedes a rutin. A tizenhét előadás mint cseppben a tenger mutatta meg, melyek azok az érzelmi, szellemi értékek, melyeket csak a gyermekszínjátszás tud a felszínre hozni. Színes kavalkádot láthattunk a különböző műfajokból, speciálisan gyermekszínjátszó formákból. Volt itt szerkesztett játék klasszikus és mai lírai alkotásokat feldolgozva, népmese, műmese, klasszikus és mai kiadásban egyaránt, regényadaptáció, irodalmi rejtvény (Mosonyi Aliz)... egy év munkájának gyöngyszemei.

Szerencsésen ötvöződött a rendezői gárda is: újra itt voltak a „törzsvendégek”, de megjelent, és biztató képet mutatott magáról egy új generáció is, Makóról, Deszkről, Zsombórol. Sajnos vannak elmaradók is, és nem önhibából. Ha az iskolai tulajdonosváltás után egy gyermekcsoportnak nem a saját életét kell élnie, nem a „versenydarabját” kell csinálnia, hanem, mondjuk, misztériumjátékot kell készítenie, akkor nem biztos, hogy ez a gyerekek és a gyermekszínjátszás érdekeit szolgálja.

A legmegrázóbb élmény számomra ezen a napon a szegedi Fekete István Általános Iskola csapatának bemutatkozása volt (*Melyiket a kilenc közül?*). Csoportvezetőjük, Kiss Katalin mesélte el a zsűrizésen, hogy a csoport rendezője autóbalesetben meghalt, s ő maga – fizika szakos tanárként – soha nem foglalkozott színjátszással, de átvette a gyerekeket, a munkát, hogy ne essen szét a csoport.

A tizenhét előadás színvonalában a két végletet mutatta. Voltak élvezetes, igazi színházi pillanatokat felcsillantó játékok, és sajnos volt két olyan előadás is, ahol a szereplők és nézők számára nem játék és öröm volt a fellépés, hanem kínos kötelesség.

A Kulik Szilvia által vezetett Grimaszok csoport nyitotta meg az előadások sorát Katherine Paterson *Híd Terabithia földjére* című regényének adaptációjával (azonos címmel film is készült – *A szerk.*). Az előadást pazar dramaturgiai munka előzte meg, hiszen a 25 perces játék pontosan tükrözte a teljes regényvilágot, és gyönyörű ívet húzott a prózai egyszerűségű kezdettől a felemelő, fájdalmas líraiságú végig. Hatalmas munkát végzett a csoport, és nagyon komoly eredmény, hogy kordában tartván magukat nem tévesztették össze a líraiságot a szentimentalizmussal. Köszönet érte!

A *Tódor* című előadás minden fájdalmas élményt törölt. Lovai Ágota fergeteges erővel tud nevetetni, szórakoztatni. Egyetlen viharos lendülettel gázolt át rajtunk az előadás, semmi más dolgunk nem volt, csak hogy jól szórakozzunk, s ezt megtettük, megtehettük. Nem kellett erkölcsi üzeneteket emésztünk, állást foglalnunk, „csak” nevetnünk – s erre rengeteg alkalom volt. Számomra a legmaradandóbb élmény az maradt, amikor a főhős elszegődvén a szokásos „három nap egy esztendőre”, teheneket legeltetett, és fejt. Ilyen teheneket, ilyen fejest én még életemben nem láttam színpadon, a hatás talán csak Karinthy picit módosított mondatával jellemezhető: „az egész nézőtér egy hullámzó rekeszizom”. Ágota tud valami nagyon fontosat: évek óta látom, hogy mindegyik csoportját képessé tudja tenni arra, hogy szorongás nélkül, hatalmas lendülettel, jó humorral meséljenek történeteket. Amit a nagy előd, Bácskai Miska bácsi ki talált: jelmez, díszlet, kellék nélkül, csak a gyerekekből hogyan építhető egy önálló világ – mindez látszólag egyszerű és egyértelmű, de nagy rendezői tudatosságot, valamint ötletgazdag, tehetséges csoportot igényel.

Két csengelei előadás jelezte, hogy Csengelén is tért hódított a gyermekszínjátszás. Csoportjaik két rendkívül nehéz feladatot vállaltak: Lázár Ervin mesét (*A legkisebb boszorkány*), valamint *Fehérlófiát*. Mindkét előadás tele rendezői leleménnyel, fordulattal, humorral. A mai nap a Fehérlófiát játsszó kicsiknek kedvezett, ők tudták jobban legyűrni azt az „élményt”, hogy délelőtt még iskolában voltak, dolgozatot írtak... Ebben a kicsi faluban történt valami! Úgy sejtem, gyermekszínjátszó előadások kapcsán sokat fogunk még hallani a Horváth Irén–Lantos István házaspárról.

Újra és újra megrázó élményt jelent a Kozmutza Flóra Oktatási Intézmény csoportjának előadása. Középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek játéka juttat el bennünket maradandó színházi pillanatokig. Nem is tudom, mi az erősebb: a színházi élmény, vagy a pedagógiai, egy azonban bizonyos: ezek a színjátszók

ezen színpadi feladat megoldása folytán emberibb életet élhetnek. Patócs Mariann rendezte őket, a játék címe: *Az ördög és a székely menyecske*.

Régi vendégek Szegeden a Makói Általános Iskola színjátszói. Ők a szerkesztett játék műfajának kiemelkedő képviselői, évek óta magas színvonalon dolgoznak, gyermekeik tisztán, szépen, beszélnek, és hatalmas pedagógiai fegyverténynek tartom azt, hogy a csoportvezetők mindig az osztályukkal dolgoznak, az osztály minden tanulója színjátész. Idei előadásuk, a *Miért nem dalol az uborka?* a fentebb említett értékeket hordozta, nagyon jól szórakoztattak bennünket. Rendezőik: Dr. Tamásné R. Nagy Klára és Badóné Fürtön Judit.

Nagyon izgalmas feladatra vállalkozott Majorosné Baráth Márta: Mosonyi Aliz *Boltosmeséit* próbálta megfejteni. Az egészen különleges titkokat rejtő apró történetek néhány kivételtől eltekintve titkok maradtak, de érezhető volt, hogy ez a vállalkozás még nem egészen kész, s ha majd elnyeri végső formáját, izgalmas színház válhat belőle.

Ezek voltak a legkiemelkedőbb előadások ezen a napon, de igazságtalan lennék, ha az új generáció néhány jeles képviselőjét nem említeném. Azt gondolom, hogy Ráfiné Gáspár Annamária, Nagyné Hős Ágnes, Szerediné Prónai Mónika, Gáborné Puskás Julianna nevével találkozni fogunk még, ők pályájuk kezdetén járó rendezők, és minden adottságuk megvan arra, hogy a szakma mesterei lehessenek.

Még egy utolsó hír: a Szegeden látott tizenhét előadás rendezője nő. Hol vagytok, fiúk?!

Kis Tibor

Aranyeső Kecskeméten

Kecskeméti Ifjúsági Otthon, 2012. április 27-28.

Mitől jó egy fesztivál? A kecskeméti válasz erre a kérdésre az, hogy hagyományokat kell teremteni. Kecskemétre a színjátészó csoportokat Józsa Kata vezérletével 20 éve Thália szekere hozza. Majd felcsendül a Kalmár János által írott, *A színjátészók otthona* című dal... A hagyományok közé tartozik, hogy a csoportok, a rendezők megnézik egymást, így minden csoport telt ház előtt játszhat. A fesztivál „ottalvós”, így hát nemcsak munka, hanem buli is várja a gyerekeket. Már csak néhány igazán jó előadás kell (öt arany-, három ezüstminősítés), és minden adott egy igazi találkozóhoz.



3. kép: „...nem hallod, mama? Szólj rám!” – monomáriák. A Lajtorja csoport előadása. Rendezte Török László Dafti. KL felvétele (Paks, 2012. június 1.)